

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Artesis Hogeschool Antwerpen**

datum	1 Inleiding
19 december 2011	Bij brief van 25 juni 2008 heeft het instellingsbestuur van de Artesis Hogeschool Antwerpen te Antwerpen een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 8 juli 2008 en ontvankelijk verklaard op 23 september 2008.
onderwerp	
accreditatierapport en -besluit (#3049)	
bijlagen	
3	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

Naar aanleiding van de behandeling van deze accreditatieaanvraag werd de visitatiecommissie gehoord, zoals geregeld door artikel 59bis van het Structuurdecreet. Op basis van de uitkomsten van de gevolgde hoorzittingprocedure en het advies van de hoorzittingcommissie heeft het bestuur van de NVAO op 21 april 2009 besloten tot het vervolgen van de accreditatieprocedure en een nieuwe visitatie van de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs van de Artesis Hogeschool Antwerpen te laten uitvoeren. Eén en ander is uiteengezet in een proces-verbaal van hoorzitting, toegevoegd als bijlage bij dit rapport.

Op 27 december 2010 heeft het instellingsbestuur van de Artesis Hogeschool Antwerpen dan het visitatierapport van deze nieuwe visitatie bezorgd.

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling bij de nieuwe visitatie:

- Voorzitter:
  - Martin Valcke, docent Onderwijskunde Universiteit Gent;
- Leden:
  - Eddy Boutens, directeur basisonderwijs;
  - Marijke Kuijten-Schuurmans, gewezen docent taaldidactiek pabo Utrecht;
  - Marc Ruijsen, gewezen directeur basisonderwijs;
- Secretaris:
  - Klara De Wilde, Vlhora.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 19, 20 en 21 april 2010. Het visitatierapport dateert van 7 december 2010.

pagina 2 van 14 Op 20 september 2011 besloot de NVAO tot het instellen van een nieuwe hoorzittingprocedure. De NVAO wilde tijdens de hoorzitting uitsluitel krijgen over volgende vragen:

Is het positieve oordeel van de commissie over het te realiseren niveau in de opleiding ook gebaseerd op producten van studenten 'nieuwe stijl'? In het rapport wordt immers gesproken over "documenten" die ter beschikking waren gesteld. Welk soort producten heeft de commissie gezien? Uit welke fase van de opleiding?

De visitatiecommissie en het instellingsbestuur werden, overeenkomstig het Structuurdecreet (artikel 59, §1), uitgenodigd een schriftelijk stuk over te maken aan de NVAO.

Bij brief van 19 oktober 2011 heeft de Artesis Hogeschool Antwerpen de NVAO een overzicht bezorgd van de informatie die tijdens het visitatiebezoek van 19, 20 en 21 april 2010 ter beschikking werd gesteld van de visitatiecommissie.

Bij e-mail van 23 oktober 2011 heeft mevr. Klara De Wilde, namens de voorzitter van de visitatiecommissie laten weten dat: "De voorzitter bevestigt dat de commissie geen eindwerken "nieuwe stijl" heeft kunnen lezen vermits die nog niet beschikbaar waren. De commissie heeft haar vertrouwen gegeven op basis van het concept van het eindwerk en op basis van de portfolio van de studenten. Ook de positieve geluiden van het werkveld en de alumni gaven de commissie verder vertrouwen."

De NVAO heeft deze verduidelijking beschouwd als een aanvullende inlichting in de zin van artikel 58bis, §3, van het Structuurdecreet. De bijkomend verstrekte informatie is door de NVAO als dusdanig in haar oordeelsvorming betrokken. Er is afgezien van een verdere hoorzitting.

pagina 3 van 14 **2 Formele overwegingen**

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3 Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport en op de mededeling van de voorzitter van de visitatiecommissie, d.d. 23 oktober 2011..

Doelstellingen

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding haar doelstellingen heeft geconcretiseerd in een competentieprofiel. Als uitgangspunt werden de functionele gehelen genomen met de bijbehorende beroepshoudingen en de bijkomende competenties in verband met zorgbeleid en gelijke kansen en met het gebruik van ICT. De commissie bevestigt dat de voortgezette doelen aansluiten bij de vereisten: er zijn algemene basiscompetenties, algemene beroepsgerichte competenties en beroepsspecifieke competenties. De opleiding schuift nog vier opleidingsspecifieke competenties naar voor: taalcompetentie, diversiteitscompetentie, reflectiecompetentie en competentie participatief handelen. Deze toevoegingen zijn bewust naar voor worden geschoven vanuit de grootstedelijke context waarbinnen de opleiding moet werken (heterogene instroom, anderstaligen...). De commissie is van mening dat de toegevoegde competenties het profiel van de opleiding sterk maken. Zij waardeert dat de commissie inzet op taal en diversiteit.

De commissie adviseert om het totale overzicht van competenties transparanter voor te stellen en om de internationale component te verankeren in het opleidingsprofiel. Zij suggereert om de convenanten met scholengroepen te richten naar een volwaardig partnerschap.

Programma

De opleiding heeft een nieuw programma opgebouwd dat in het academiejaar 2007-2008 werd ingevoerd. Het valt op dat de eindtermen/leerplannen van de lagere school herkenbaar zijn in het programma. Er is een competentiematrix beschikbaar waarin de opleidingsonderdelen gekoppeld worden aan de competenties en waarbij het beheersingsniveau wordt aangeduid. Volgens de commissie is er sprake van een compleet nieuwe opleiding, met een eigen uitgekristalliseerd concept. Dit concept wordt door de staf met één stem beschreven en onderschreven. De opleiding presenteert zich als een eenvormig opgezette en geïmplementeerde opleiding die met één ploeg over twee campussen wordt aangepakt. De commissie vraagt om de gerealiseerde ontwikkelingen te consolideren.

pagina 4 van 14 De commissie onderkent de professionele gerichtheid in het programma. Het programma weerspiegelt een sterke integratie van theorie en praktijk. De stagemomenten staan niet los van de theoretische vakken.

De opleiding hecht veel belang aan de horizontale en verticale samenhang van het programma. Er zijn behoorlijk uitgewerkte leerlijnen. De commissie kon vaststellen dat er veel meer samenwerking en afstemming gegroeid is tussen de lectoren zowel binnen als over de opleidingen heen. Dat bevordert de samenhang. De samenhang in het programma garandeert overigens ook de ontwikkeling van de stevige kennisbasis bij de studenten.

De opleiding bestaat uit 3 studie jaren van elk 60 studiepunten. De opleiding voldoet hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een professioneel gerichte bachelor.

Formele studietijdmetingen zijn voor het nieuwe programma nog niet uitgevoerd. Wel was er pilot met de methode van "schatting achteraf". Sinds de start van het nieuwe programma wordt de studiebelasting bevraagd in de evaluatie van de opleidingsonderdelen en de programma-evaluatie. De studiebelasting maakt ook onderdeel uit van de focusgesprekken die op het einde van elk semester plaatsvinden. De commissie raadt aan om de studietijdmetingen vanaf nu cyclisch in te voeren.

De commissie signaleert dat zij in het zelfevaluatie rapport heel weinig concrete informatie over het onderwijsconcept vond. Er is in de opleiding ruime aandacht voor het reflecteren. Het portfolio is in dat opzicht een interessant instrument, maar tot hiertoe wordt dat nog niet optimaal gebruikt. Het mediagebruik is op orde, maar het ICT-gebruik is nog niet systematisch geïmplementeerd. De commissie waardeert dat het niet meer individuele lectoren zijn die zich als eigenaar opwerpen van een opleidingsonderdeel. Vrijwel altijd gaat het om teams die met een opleidingsonderdeel aan de slag gaan en dit implementeren.

Competentiegericht onderwijs veronderstelt een aangepast toetsbeleid. De commissie onderschrijft de intentie van de opleiding om te evolueren naar een assessmentcultuur. Aangezien de begeleide beroepspraktijk de ruggengraat vormt van de opleiding, heeft de stagementor een belangrijke rol in de beoordeling. Het gewicht van de stagementor in de uiteindelijke beoordeling is de commissie niet steeds duidelijk. Het nieuwe concept van het eindwerk vindt de commissie positief. Zij vraagt wel om het beheersingsniveau 4 bij de toetsing van eindwerken te operationaliseren.

De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bacheloropleiding. De commissie stelt vast dat de opleiding zich zeer bewust is van het aparte profiel van de instromende studenten. Er is een EVC- en een EVK-procedure uitgewerkt en geïmplementeerd. Flexibele trajecten zijn mogelijk met respect voor de volgtijdelijkheid. Sinds dit academiejaar kunnen de studenten terecht bij een studietrajectbegeleider. Ook worden brugfiguren en een zorgcoördinator ingezet voor bijzondere doelgroepen. De commissie is van mening dat er meer werk moet gemaakt worden van een implementatie van een deeltijds traject.

Inzet van personeel

Heel wat lectoren hebben een masterdiploma. De noodzakelijke expertise is aanwezig voor de realisatie van het programma. De commissie vraagt de opleiding om een professionaliseringsbeleid uit te werken in functie van de consolidatie en verdere verfijning van

pagina 5 van 14 het curriculum. Zij vraagt ook om de functioneringsgesprekken terug op te starten en te gebruiken voor de verdere professionalisering van de lectoren.

De voornaamste verbinding met de praktijk wordt gelegd via de begeleide beroepspraktijk. Feedback van de mentoren en een jaarlijkse mentorenavond zorgen ervoor dat de vinger aan de pols kan worden gehouden. De commissie vraagt meer aandacht te besteden aan eigen onderzoek door de lectoren. Zij vraagt ook om meer praktijklectoren, die zelf in de praktijk van de lagere school staan, aan te trekken.

De opleiding beschikt over 26 lectoren (11,65 VTE). De commissie noemt de student-lectorratio (28,1) ronduit ongunstig, temeer omdat die gedurende de laatste jaren nog is verslechterd. De commissie vraagt dringend actie en suggereert dit als een urgent agendapunt naar voren te schuiven op hogeschoolniveau bij een discussie over het allocatiemodel.

De commissie geeft een score 'onvoldoende' voor het facet 'Kwantiteit personeel'. Toch is de commissie van mening dat er in de opleiding voor het onderwerp 'Inzet van personeel' voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Uit de gesprekken met de leiding is gebleken dat zij zich bewust zijn van het probleem en de wil hebben dit op korte termijn te verhelpen. De commissie was ook aangenaam getroffen door de positieve sfeer in de opleiding: hartelijke en open stafleden en zeer enthousiaste studenten. De commissie benadrukt dit omdat er een zeer zware werklust op de schouders van het personeel rust. Het feit dat studenten, het werkveld en afgestudeerden toch overtuigend positief spreken over de opleiding geeft aan dat het personeel "keihard" werkt en meer dan 100% voor deze opleiding gaat. Daarom heeft de commissie een positieve afweging voor dit onderwerp gemaakt.

Voorzieningen

De opleiding is gehuisvest in gedateerde gebouwen. De voorziene verhuizing naar de nieuwe Campus Noord in 2008-2009 is ernstig vertraagd. Het budget voor de bibliotheek is voldoende om de collectievorming actueel te houden. De mediatheek is eerder aan de krappe kant. De commissie vraagt om in afwachting van de nieuwe campus toch de nodige investeringen te doen om de infrastructuur geschikt te houden voor onderwijs. De commissie vraagt aandacht voor het tijdig ter beschikking stellen van leermaterialen in de campus Lier.

De commissie waardeert de uitgebreide inspanningen om de begeleiding van de studenten op zeer verschillende manieren uit te werken. De uitgewerkte "zorgkaart" toont aan hoe verschillende actoren een specifieke verantwoordelijkheid krijgen bij het begeleiden van studenten. De commissie onderschrijft het belang om de efficiëntie en de effectiviteit van de zorg op te volgen.

Interne kwaliteitszorg

De commissie stelt vast dat er op hogeschoolniveau een kwaliteitszorgsysteem is ingesteld, maar vindt dat de implementatie ervan in de opleiding minder duidelijk is. Zij stelt ook vast dat tot nog toe het vooral de lectoren zijn geweest die via hun intense contacten met de studenten en het werkveld, informatie hebben verzameld die effectief heeft geleid tot continue bijsturing van het curriculum. De commissie moedigt de opleiding aan om de ingeslagen weg verder te zetten, met onder meer aandacht voor het systematisch verzamelen en interpreteren van data.

Ondanks het ontbreken van een volledig uitgekristalliseerd IKZ op opleidingsniveau, is de opleiding er wel in geslaagd om op een aanwijsbare manier verbetertrajecten aan te pakken.

pagina 6 van 14 De betrokkenheid van de studenten bij de kwaliteitszorg via de focusgroepen is een sterk punt. Ook was de betrokkenheid van het personeel duidelijk voor de commissie, onder meer via het overleg in de teamvergaderingen over de feedback van de focusgesprekken. De commissie vraagt om het werkveld en de alumni structureel te betrekken in de kwaliteitszorg van de opleiding.

Resultaten

De opleiding beschikte op het moment van het locatiebezoek nog niet over de gegevens van het gerealiseerde niveau omdat de eerste afgestudeerden pas in juni van dat academiejaar zouden afstuderen. De indicaties uit de ter beschikking gestelde documenten van studenten en de contacten met de studenten en het werkveld geven de commissie vertrouwen dat de opleiding haar doelstellingen zal realiseren.

Het vertegenwoordigers van het werkveld die de commissie gesproken heeft, bevestigden dat de eerste resultaten van het nieuwe curriculum observeerbaar zijn in het functioneren van de studenten op de werkplek.

De eindwerken – oude stijl - die de commissie gelezen heeft waren van een redelijk niveau. De commissie vond wel dat de scores wat flatterend zijn.

De eindprojecten nieuwe stijl zijn een wezenlijk deel van de opleiding geworden en kunnen volgens de commissie aantonen wat het beheersingsniveau van de beginnende leraar "nieuwe stijl" zal zijn.

De beschikbaar gestelde toetsen waren adequaat wat betreft inhoud en niveau. De evaluatie garandeert dat de studenten evolueren naar een hoger niveau.

De commissie vraagt om de realisatie van het niveau op te volgen.

De opleiding heeft geen streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen. Zij stelt zich tot doel om 50% van de eerstejaarsstudenten te doen slagen. Vertaald in termen van de flexibilisering streeft de opleiding ernaar dat 60% van de eerstejaarsstudenten minstens 75% van de opgenomen *credits* behalen, in de tweede trajectschijf 80% en in de derde trajectschijf 100%. Men legt realistische slaagcijfers voor. De gemiddelde studieduur bedraagt 3,5 jaar. De commissie adviseert om het onderwijsrendement kritisch op te volgen op basis van streefcijfers.

Conclusie

Op basis van het visitatierapport stelt de NVAO vast dat de positieve beoordeling van het gerealiseerde niveau mee bepaald is door het vertrouwen dat de commissie heeft in de effecten van recente maatregelen en programmavernieuwingen. Op dat punt was er nog geen sprake van 'gerealiseerde kwaliteit' van het nieuwe curriculum.

Daarom heeft de NVAO in het kader van een hoorzittingprocedure aan de visitatiecommissie gevraagd te verduidelijken waarop het positieve oordeel over de gerealiseerde kwaliteit (resultaten) gebaseerd is. De voorzitter van de visitatiecommissie gaf deze verduidelijking in een e-mail aan de NVAO (d.d. 23 oktober 2011).

De NVAO betreft in haar conclusie de mededeling van de voorzitter van de visitatiecommissie dat "de commissie geen eindwerken 'nieuwe stijl' heeft kunnen lezen vermits die nog niet

pagina 7 van 14 beschikbaar waren. De commissie heeft haar vertrouwen gegeven op basis van het concept van het eindwerk en op basis van de portfolio van de studenten. Ook de positieve geluiden van het werkveld en de alumni gaven de commissie verder vertrouwen.”

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De NVAO adviseert de Artesis Hogeschool Antwerpen om, in afwachting van de volgende visitatieronde, de resultaten (gerealiseerd niveau) van de opleiding nauwgezet op te volgen. Er mag geen twijfel ontstaan over het eindniveau van afgestudeerde leraren lager onderwijs.

De NVAO adviseert de Artesis Hogeschool Antwerpen ook om de kritische bemerkingen van de visitatiecommissie over facet 3.2 (kwantiteit personeel) ter harte te nemen.

pagina 8 van 14 **4 Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	Voldoende
		1.2 domeinspecifieke eisen	Goed
2 Programma	voldoende	2.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	Goed
		2.3 samenhang programma	Goed
		2.4 studielast	Voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	Goed
		2.6 studieomvang	ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	Voldoende
		2.8 beoordeling en toetsing	Voldoende
		2.9 masterproef	Nvt
3 Inzet van personeel	voldoende	3.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		3.2 kwantiteit	Onvoldoende
		3.3 kwaliteit	Goed
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	Voldoende
		4.2 studiebegeleiding	Goed
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende	5.1 evaluatie resultaten	Voldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	Goed
		5.3 betrokkenheid	Voldoende
6 Resultaten	voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	Voldoende
		6.2 onderwijsrendement	Voldoende

Eindoordeel visitatiecommissie: positief

pagina 9 van 14 **5 Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	voldoende
2 Programma	voldoende
3 Inzet personeel	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende
6 Resultaten	voldoende

Eindoordeel NVAO: positief

6 Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Artesis Hogeschool Antwerpen

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Artesis Hogeschool Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Antwerpen en Lier wordt georganiseerd.

Conform artikel 60, §2, tweede lid, van het genoemde decreet van 4 april 2003 geldt de in het eerste lid bedoelde accreditatie vanaf de aanvang van het academiejaar 2012-2013 tot en met het einde van het academiejaar 2015-2016.

Den Haag, 19 december 2011

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
voorzitter

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

pagina 10 van 14 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Artesis Hogeschool Antwerpen
– adres instelling	Keizerstraat 15 B-2000 ANTWERPEN
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie	Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs
– specificatie	geen
– niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	geen
– vestiging opleiding	Antwerpen en Lier
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Onderwijs
– bijkomende titel	Onderwijzer(es)

**PROCES-VERBAAL SCHRIFTELIJKE HOORZITTING NVAO dd.
21 april 2009**

BETREFT : Hoorzittingprocedure in de zin van artikel 59bis van het
decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering
van het hoger onderwijs in Vlaanderen met betrekking tot
het Visitatierapport Lager Onderwijs (19 december 2007) –
Artesis Hogeschool Antwerpen

I. Regelgevend kader

1. Artikel 59bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (verder : Structuurdecreet) luidt als volgt :

“Art. 59bis. Indien het Accreditatieorgaan oordeelt dat de in artikel 57bis, §2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling onvoldoende zorgvuldig is uitgevoerd of geformuleerd om in redelijkheid te kunnen besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt volgende procedure doorlopen :

- 1° *de nodige leden van de betrokken visitatiecommissie worden door het Accreditatieorgaan gehoord. Van dit horen wordt een proces-verbaal gemaakt, dat wordt toegevoegd aan het accreditatiedossier ;*
- 2° *indien het proces-verbaal samen met de gepubliceerde externe beoordeling geen voldoende elementen bevat om in redelijkheid te besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt het betrokken instellingsbestuur daarvan in kennis gesteld. Het Accreditatieorgaan geeft daarbij uitdrukkelijk aan :*
  - a) *door welke gebreken de externe beoordeling is aangetast ;*
  - b) *binnen welke termijn een nieuwe, dan wel aanvullende externe beoordeling moet worden afgeleverd.”.*

2. Teneinde de hoorzittingprocedure, als bedoeld in bovengeciteerd decreetsartikel, in goede orde te laten verlopen, hanteert de NVAO een door haar vastgestelde leidraad.

II. Aanleiding tot en voorwerp van de hoorzitting

3. Op 8 juli 2008 heeft de Artesis Hogeschool Antwerpen een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding: Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (# 3049).

Bij brief van 23 september 2008 is de instelling in kennis gesteld van de ontvankelijkheid van de neergelegde accreditatieaanvraag.

4. Tijdens de daaropvolgende zorgvuldigheidstoets van het Visitatierapport Lager Onderwijs, is bij de NVAO de vraag gerezen in welke mate de visitatiecommissie haar oordeelsvorming uitsluitend, hoofdzakelijk, dan wel gedeeltelijk heeft gebaseerd op verbeterplannen voor de betreffende

pagina 12 van 14 opleiding, en of deze plannen in de nabije toekomst de in het Visitatierapport gesignaleerde knelpunten naar wens zouden kunnen remediëren.

5. Gelet op deze gerezen vraagstellingen is de NVAO overgegaan tot de toepassing van artikel 59bis van het Structuurdecreet, dat voorziet in de organisatie van een hoorzittingprocedure, waarbij de visitatiecommissie en de instelling door de NVAO in de gelegenheid zijn gesteld om te worden gehoord.

III. Samenstelling hoorzittingcommissie

6. Overeenkomstig de onder randnr. 2 bedoelde leidraad is de commissie, die de hoorzitting in voorliggend dossier waarneemt, samengesteld als volgt :

- de heer Karl Dittrich, voorzitter van de NVAO en tevens voorzitter van de hoorzittingcommissie ;
- de heer Guy Aelterman, vice-voorzitter van de NVAO.
- de heer Guido Langouche, bestuurslid NVAO

De hoorzittingcommissie is bijgestaan door de heer Rik Belmans, beleidsmedewerker bij de NVAO en mevrouw Brenda Mortier, secretaris van de hoorzittingcommissie.

IV. Overzicht van de procedureverrichtingen

7. De onder randnr. 4 geformuleerde vraagstellingen inzake het Visitatierapport Lager Onderwijs, zijn op 17 februari 2009 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de NVAO, dat tevens heeft besloten tot het organiseren van een hoorzitting.

Bij brief van 19 februari 2009 (bijlage 1) zijn de geformuleerde vraagstellingen kenbaar gemaakt aan de visitatiecommissie met de uitnodiging om schriftelijk te reageren. Ook de Artesis Hogeschool Antwerpen is in kennis gesteld van de vraagstellingen aan de visitatiecommissie (bijlage 2).

Op 24 februari 2009 heeft de voorzitter van de visitatiecommissie een brief gestuurd naar de NVAO waarin omtrent de geformuleerde problemen een aantal verhelderende elementen zijn aangeleverd (bijlage 3).

Bij schrijven van 19 maart 2009 zijn de visitatiecommissie en de Artesis Hogeschool Antwerpen ervan verwittigd dat de hoorzittingcommissie een mondelinge hoorzitting niet verder nodig acht. Desalniettemin zijn beide instanties in de gelegenheid gesteld om alsnog mondeling te worden gehoord (bijlage 4). Geen van beide heeft kenbaar gemaakt gebruik te willen maken van het recht om mondeling te worden gehoord.

pagina 13 van 14 **V. Conclusie van de hoorzittingcommissie**

8. Overwegende dat de visitatiecommissie zich ten tijde van de visitatie geconfronteerd zag met een bijzonder moeilijke situatie. Enerzijds was er het verschil tussen de situatie beschreven in het zelfevaluatierapport en de positieve bijsturingen die de Artesis Hogeschool Antwerpen in een korte periode vóór de visitatie had weten te realiseren. Anderzijds was er het gegeven dat de bijsturingen weliswaar getuigden van een sterke en doordachte visie, maar niettemin slechts zichtbaar waren via plannen.

9. Overwegende dat de visitatiecommissie heeft moeten toegeven hoofdzakelijk, zoniet uitsluitend haar oordeel te hebben gebaseerd op de door de instelling voorgelegde verbeterplannen. Er waren slechts weinig tekenen van feitelijke realisaties voorhanden. Een eigenlijke controle van de effectieve uitwerking van de vernieuwde aanpak was, gezien het gehanteerde tijds kader, niet mogelijk ; het zou immers nog even duren alvorens het vernieuwde opleidingsconcept zijn (vermoedelijk gunstige) effecten zou laten zien.

10. Overwegende dat de NVAO-hoorzittingcommissie erkent dat de visitatiecommissie, ondanks de moeilijke omstandigheden waarbinnen de visitatie diende plaats te vinden, degelijk en grondig werk heeft verricht. De hoorzittingcommissie beseft dat de visitatiecommissie, gezien het opgelegde tijds kader, zich geen andere handelswijze had kunnen toe-eigenen dan de door haar gehanteerde methodiek, zijnde het komen tot een oordeelsvorming op grond van de voorgestelde verbeterplannen.

11. Overwegende dat de NVAO-hoorzittingcommissie het evenwel belangrijk vindt dat een accreditatiebesluit niet uitsluitend of minstens niet hoofdzakelijk is gebaseerd op verbeterplannen. Het is cruciaal dat een accreditatiebesluit grotendeels grond vindt in effectieve realisaties en feitelijke vaststellingen die onmiskenbaar kunnen bewijzen dat de opleiding beschikt over voldoende generieke kwaliteitswaarborgen ; pas dan zal een accreditatiebesluit afdoende zijn gemotiveerd.

12. Op grond van voorgaande bevindingen adviseert de hoorzittingcommissie het opleggen van een nieuwe visitatie, waarbij de visitatiecommissie in de gelegenheid wordt gesteld om na te gaan of de verbeterplannen de gewenste positieve effecten hebben kunnen teweegbrengen.

De nieuwe visitatie kan het best plaatsvinden in de loop van het kalenderjaar 2010 opdat de resultaten van het vernieuwde opleidingsconcept optimaal zichtbaar zouden zijn.

pagina 14 van 14 Dit advies wil geenszins afbreuk doen aan de krachtvolle aanpak waarmee de opleiding na de opmaak van het zelfevaluatierapport teweerk is gegaan. Integendeel wordt de opleiding aangemoedigd om met dezelfde zin voor engagement en verbetering een implementatietraject uit te werken en te voleindigen.

Den Haag, 21 april 2009.

De voorzitter
van de NVAO-hoorzittingcommissie,

De secretaris
van de NVAO-hoorzittingcommissie,

Karl Dittrich

Brenda Mortier